

Instrukcja:

## **OGÓLNE ZASADY POBIERANIA PRÓBEK I TRANSPORTU DO BADAŃ W LABORATORIUM BADAŃ ŻYWNOŚCI**

1. Próbki do badań laboratoryjnych należy pobrać z zachowaniem wszelkich zasad higieny.
2. Masa próbki powinna wynosić co najmniej 100g dla każdego kierunku badań.
3. Próbki do badań laboratoryjnych pobierać w warunkach, które nie wpływają na zmianę ich właściwości oraz:
  - w sposób zapewniający uzyskanie reprezentatywności w zakresie cech organoleptycznych, fizycznych i mikrobiologicznych,
  - w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie i zmianę cech próbek,
  - z wykorzystaniem sprzętu nie powodującego zmian organoleptycznych, fizycznych i mikrobiologicznych próbek.
4. Próbki pobrane bez opakowań jednostkowych umieszczać w opakowaniach:
  - szczelnych, czystych, suchych i bezwonnych,
  - zabezpieczających przed zanieczyszczeniem i zmianą jakości próbek, w tym ich cech organoleptycznych,
  - sterylnych, jednorazowego lub wielokrotnego użytku.
5. Próbki mogą być również pobrane bezpośrednio w oryginalnych opakowaniach jednostkowych, które muszą być oryginalnie zamknięte, nieuszkodzone i czyste.
6. Pobieranie próbek wymazów
  - 6.1. Pobieranie wymazów z powierzchni ograniczonej szablonem:
    - ten sposób pobierania wymazów stosować do dużych powierzchni płaskich lub słabo wygiętych np. stoły robocze, misy, wanny, kontenery,
    - sterylny szablon przyłożyć do badanej powierzchni,
    - sterylną pincetą wyjąć tampon, zanurzyć go dla zwilżenia w płynie płuczącym, znajdującym się w butelce zawierającej 100 ml płynu płuczącego. Przycisnąć tampon do ścianki butelki dla usunięcia nadmiaru płynu. Tak zwilżonym tamponem ścierać badaną powierzchnię ograniczoną wewnętrznym wycięciem szablonu, przesuając tampon 5-krotnie w jednym kierunku i 5-krotnie w kierunku prostopadłym do poprzedniego. Tampon obracać tak, aby wykorzystać całą jego powierzchnię do pobrania wymazu i silnie dociskać do badanej powierzchni.
    - tampon włożyć do butelki z płynem do płukania i mieszać 5 sekund,
    - następnie sterylną pincetą wziąć kolejny sterylny suchy tampon i ponownie przetrzeć powierzchnię ograniczoną szablonem w taki sam sposób jak wilgotnym tamponem,
    - postępując w ten sposób pobrać próbki z 4 miejsc badanej powierzchni, używając za każdym razem sterylnego szablonu i nowego tamponu (wilgotnego i suchego).  
Wszystkie tampony (4 wilgotne i 4 suche) wrzucać do jednego słoika zawierającego 100 ml płynu płuczącego. Talerze badać również w wyżej wymieniony sposób pobierając 4 wymazy z 4 talerzy do 100 ml płynu płuczącego.
    - sterylność szablonu i pincety można uzyskać przez zanurzenie ich w alkoholu i opalenie nad palnikiem.
  - 6.2. Pobieranie wymazów z powierzchni nieograniczonej szablonem (drobny sprzęt np. sztućce, nabierki, łypatki, foremki, itp.). Ten sposób pobierania wymazów stosować do sprzętu, do którego nie można przyłożyć szablonu z uwagi na jego kształt. Wymazy pobrać przez starcie całej powierzchni kontaktującej się z żywnością za pomocą mokrego, a następnie suchego tamponu. Obydwa tampony po pobraniu wymazów wrzucić do butelki zawierającej 20 ml płynu płuczącego.

6.3. Pobieranie wymazów z rąk.

Wymazy pobrać tamponem przez wytarcie wewnętrznej powierzchni obu dłoni, powierzchni między palcami oraz zewnętrznych części palców w tym miejsca wokół paznokci. Do pobierania wymazów stosować jeden wilgotny i jeden suchy tampon do każdej dłoni. Po pobraniu wymazów 4 tampony włożyć do butelki zawierającej 40 ml płynu do płukania.

6.4. Tampony można zastąpić sterylnymi jednorazowymi wymazówkami. W przypadku stosowania do mycia środków dezynfekcyjnych, należy użyć najpierw wymazówki nasączonej płynem neutralizującym, a następnie suchej.

7. Pobrane próbki oznakować w jednoznaczny i czytelny sposób.

8. Transportować pobrane próbki w odpowiedniej temperaturze:

- produkty trwałe: temperatura pokojowa (poniżej 40°C),
- produkty mrożone i głęboko mrożone: poniżej -15°C, najlepiej poniżej -18°C,
- inne produkty nietrwałe w temperaturze pokojowej: od 1°C do 8°C,
- próbki wymazów: w temperaturze od 1°C do 8°C.

9. Czas dostarczenia próbek do laboratorium powinien być jak najkrótszy, a dla próbek mikrobiologicznie nietrwałych nie powinien przekroczyć 4 godzin.